

AMPHI CONSULT/ LARS BRIGGS
Kristoffer Hansen

Kystdirektoratet
J.nr. 21/13273-11
Ref. Louise Marie Frandsen
01-12-2022

Dispensation til etablering af et vandhul inden for strandbeskyttelseslinjen

Ansøgning

I har den 26. juli 2021 søgt om dispensation fra naturbeskyttelseslovens¹ § 15 til etablering af et vandhul på 500 m² inden for strandbeskyttelseslinjen på ejendommen matr. nr. 3g, Hjortø, Svendborg Jorder, Pejdenoret 4, 5700 Svendborg, i Svendborg Kommune.

Afgørelse

Kystdirektoratet giver dispensation efter naturbeskyttelseslovens § 65b, stk. 1, jf. § 15, til det ansøgte.

Dispensationen gælder kun strandbeskyttelseslinjen. I skal selv undersøge, om jeres projekt kræver tilladelse efter anden lovgivning.

Dispensationen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år efter, at den er meddelt, jf. naturbeskyttelseslovens § 66, stk. 2.

I kan læse mere om lovgrundlaget for afgørelsen i bilag 1.

Vilkår for dispensation

Dispensationen er meddelt på følgende vilkår:

- Vandhullet skal anlægges, så det passer naturligt ind i det omgivende landskab.
- Vandhullet skal udgraves med jævnt skrånende bredder med en hældning ikke stejlere end 1:5.
- Der må ikke anlægges jordvolde eller øer, og søen må ikke være dybere end 1,5 meter.
- Det opgravede materiale skal fordeles jævnt ud over det omgivende terræn i et lag på maksimalt 30 cm eller fjernes.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

Afgørelsen kan påklages

Afgørelsen kan påklages inden for fire uger.

I må ikke udnytte dispensationen før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen, er dispensationen ikke gældende før klagesagen er færdigbehandlet. I vil få direkte besked fra Kystdirektoratet med oplysninger om, hvordan I skal forholde jer, hvis der bliver klaget over afgørelsen.

I kan se en klagevejledning i bilag 2.

Redegørelse for sagen

Amphi Consult ansøger på vegne af matrikelejer om dispensation til etablering af et vandhul på 500 m² til klokkefrø på matrikel nr. 3g, Hjortø, Svendborg Jorder. Matriklen er noteret som landbrugsejendom, og ligger fuldt inden for strandbeskyttelseslinjen på Hjortø.

Et kort over området, strandbeskyttelseslinjen og matriklen kan ses på figur 1.

Fig. 1. Ortofoto 2021. Hjortø. Den gule streg markerer det strandbeskyttede areal. De sorte streger marker de vejledende matrikelskel. Den røde markering viser den ansøgte matrikel, der ligger fuldt inden for strandbeskyttelseslinjen.

Ansøger oplyser, at de ønsker at etablere et nyt vandhul på 500 m² til klokkefrø. Den ansøgte placering kan ses på figur 2.

Ansøger oplyser endvidere:

Klokkefrø er udpegningsgrundlag for n2000 området "sydfynske øhav"

Hjortø var den eneste overlevede bestand da området blev n2000

Den er kun 90 ha

De lave vandhuller på øen er tidvis oversvømmet af havvand pga. hav stigninger og salte nu

Der er behov for klima tilpasning lidt længere inde i land med nye vandhuller på

Øboerne har altid lavet vandhuller til kvæg vanding som klokkefrø har brugt til at yngle i også

Det er blot denne praksis der videreføres

Det er nødvendigt for at opretholde gunstig bevaring status for klokkefrø og Danmark har lovet EU at opretholde gunstig bevaring status for klokkefrø.

Fig. 2. Tilsendt fra ansøger. Den lyseblå cirkel markerer den ansøgte placering af vandhullet.

Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse

I behandlingen af en ansøgning om dispensation fra strandbeskyttelseslinjen skal Kystdirektoratet vurdere, om det ansøgte kan påvirke Natura 2000-områder eller dyre- og plantearter på habitatdirektivets bilag IV. Læs evt. mere herom i bilag 1.

Natura 2000

Det ansøgte ligger i Natura 2000-område nr. 127, Sydfynske Øhav. Natura 2000-området omfatter habitatområde nr. 111 og fuglebeskyttelsesområde nr. 71. I fuglebeskyttelsesområdet indgår Ramsarområde nr. 17.

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området ses i bilag 3.

Der er kortlagt levesteder for både klokkefrø og stor vandsalamander ved flere vandhuller/søer på Hjortø, de to nærmeste ligger inden for 100 m hhv. syd og vest

for den ansøgte placering. Der er også registreret fund af klokkefrø flere steder på Hjortø.

Det fremgår af indsatsprogrammet i gældende Natura 2000-plan for området at ”*der arbejdes for at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter*” (Generel retningslinje nr. 3) samt at ”*Kommunen og offentlige lodsejere skal være særlig opmærksomme på (...) klokkefrø, som har en væsentlig forekomst i området (jf. områdets målsætning) og er i tilbagegang*” (områdespecifik retningslinje nr. 6).

Det er Kystdirektoratets vurdering, at det ansøgte ikke i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke Natura 2000-området negativt. Ved vurderingen er der særligt lagt vægt på, at det ansøgte projekt har til hensigt at forbedre forholdene for klokkefrø, der er en af arterne på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området. Det ansøgte vil således efter Kystdirektoratets vurdering ikke medføre en væsentlig påvirkning af de naturtyper, levesteder og/eller arter, som området er udpeget for at bevare, og der er derfor ikke behov for en nærmere konsekvensvurdering.

Bilag IV-arter

På baggrund af et generelt kendskab til bilag IV-arters forekomst i Danmark og deres valg af levested samt gennemgang af offentlige databaser, vurderer Kystdirektoratet, at lokaliteten er et potentielt levested for bilag IV-arter.

Der er, som tidligere nævnt, kortlagt levesteder og registreret observationer af klokkefrø flere steder på Hjortø. Disse er alle i forbindelse med vandhuller og søer rundt omkring på øen. Det ansøgte vandhul skal være med til at understøtte bestanden af klokkefrø på øen.

Kystdirektoratet vurderer på denne baggrund, at det ansøgte projekt ikke vil medføre beskadigelse/ødelæggelse af plantearter eller yngle- eller rasteområder for de dyrearter, der fremgår af habitatdirektivets bilag IV.

Begrundelse for afgørelsen

Det ansøgte ligger inden for strandbeskyttelseslinjen og forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven.

Selv om anlæg af kunstige søer og damme kan fremme det naturlige dyre- og planteliv, er hovedreglen, at der ikke dispenseres til et sådant anlæg, medmindre det har grundlag i en mere omfattende plan for naturforbedring til fremme af udryddelsestruede eller sjældne arter i det pågældende område.

Efter Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis kan der, på baggrund af en konkret vurdering, meddeles dispensation til etablering af mindre vandhuller inden for strandbeskyttelseslinjen på arealer, hvor der tidligere naturligt har været søer/vandhuller og/eller hvor den naturforbedrende funktion synes ret klar.

Kystdirektoratet bemærker, at det ikke fremgår af noget tilgængeligt foto- eller kortmateriale, at der tidligere skulle have været et vandhul på den ansøgte placering.

Kystdirektoratet vurderer ud fra ansøgningsmaterialet, at det ansøgte vandhul indgår som del af en mere omfattende plan for naturforbedring. Der er i vurderingen lagt vægt på, at det ansøgte vandhul ligger i Natura 2000-område nr. 127, og er målrettet arten klokkefrø, som er på områdets udpegningsgrundlag. Det ansøgte anses som udmøntning af områdets Natura 2000-plan, idet det bidrager til sikring af egnede ynglesteder på Hjortø. Et velfungerende yngleområde for klokkefrøen er typisk en kombination af vandhuller, hvor dyrene fx i våde år, eller tidligt på sæsonen, lægger æg i lavvandede, temporære huller, og på andre tidspunkter – i tørre år eller senere på sæsonen – vandrer over i dybere vandhuller og lægger æg der. Det ansøgte vurderes således at sikre den fornødne variation af vandhuller på Hjortø.

Kystdirektoratet vurderer, at det ansøgte vandhul vil have en klar naturforbedrende funktion for padder i området, og at der ikke er landskabelige forhold, som taler afgørende imod at etablere vandhullet. Der er i vurderingen lagt vægt på, at der findes flere vandhuller i nærheden af den ansøgte placering, samt rundt på øen i øvrigt, hvorfor det ansøgte vandhul ikke vil fremstå som fremmed for området.

Kystdirektoratet har vurderet det ansøgte i forhold til international lovgivning om naturbeskyttelse og konkluderet, at der ikke er hensyn, der taler afgørende imod det ansøgte. Se afsnittet ”Vurdering efter lovgivning om international naturbeskyttelse”.

Kystdirektoratet giver på denne baggrund dispensation til etablering af et vandhul.

Med venlig hilsen

Louise Marie Frandsen

loufr@kyst.dk

Bilagsliste:

Bilag 1: Lovgivning

Bilag 2: Klagevejledning

Bilag 3: Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området

Afgørelsen er også sendt til:

- Svendborg Kommune, svendborg@svendborg.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, dn@dn.dk
- Danmarks Naturfredningsforening, Svendborg, svendborg@dn.dk
- Friluftsrådet centralt, fr@friluftsradet.dk
- Friluftsrådet, Kreds Sydfyn, sydfyn@friluftsradet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening, natur@dof.dk og dof@dof.dk
- Dansk Ornitologisk Forening Svendborg, svendborg@dof.dk
- Dansk Botanisk Forening, Fynskredsen, fynskredsen@botaniskforening.dk
- Svendborg Museum, info@svendborgmuseum.dk
- Foreningen for Bygnings- og Landskabskultur for Sydfyn, o.ostergaard@gmail.com;
- Dansk Kano og Kajak Forbund, miljo@kano-kajak.dk
- Danmarks Jægerforbund, sager@jaegerne.dk

Afgørelsen offentliggøres desuden på Kystdirektoratets hjemmeside, www.kyst.dk.

Bilag 1: Lovgrundlag

Naturbeskyttelsesloven

Af naturbeskyttelseslovens² § 15 fremgår, at der ikke må foretages ændringer i tilstanden af strandbredder eller af andre arealer, der ligger mellem strandbredden og strandbeskyttelseslinjen. Formålet med bestemmelserne om strandbeskyttelse er at sikre, at arealerne nær kysten bevares så uberørte som muligt. Hermed varetages landskabelige, biologiske og rekreative hensyn.

Forbuddet mod tilstandsændringer betyder bl.a., at der ikke må opføres bebyggelse, foretages terrænændringer eller etableres beplantning inden for strandbeskyttelseslinjen. Der må heller ikke etableres hegn, placeres campingvogne og lignende, og der må ikke foretages udstykning, matrikulering eller arealoverførsel, hvorved der fastlægges skel.

En række ændringer er dog umiddelbart undtaget fra forbuddet. Undtagelserne fremgår af lovens §§ 15a og 15b. Kystdirektoratet har desuden mulighed for at dispensere til visse anlæg, eller hvis der er tale om et særligt tilfælde, jf. lovens § 65b.

Af hensyn til de nationale interesser, der er knyttet til kystområderne, administreres bestemmelserne om strandbeskyttelse meget restriktivt. Der dispenseres desuden kun, når dispensationen vil være uden konsekvenser for den fremtidige administration af strandbeskyttelseslinjen.

Lovgivning om international naturbeskyttelse

Ifølge habitatbekendtgørelsen³ skal Kystdirektoratet, før der gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, vurdere om det ansøgte i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (en væsentlighedsvurdering). Direktoratet vurderer i den forbindelse, om det ansøgte kan påvirke områdets naturtyper og levesteder samt de arter, som området er udpeget for at bevare. Hvis det ikke kan udelukkes, at det ansøgte kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområde, kan der ikke meddeles dispensation til det ansøgte.

Kystdirektoratet er desuden forpligtet til at varetage beskyttelseshensyn til en række dyr og planter (arter på habitatdirektivets bilag IV) over alt i landet, det vil sige uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. Der kan ikke gives dispensation fra strandbeskyttelseslinjen, hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de pågældende dyrearter eller ødelægge de pågældende plantearter.

² Lovbekendtgørelse nr. 1392 af 4. oktober 2022 om naturbeskyttelse.

³ Bekendtgørelse nr. 2091 af 12. november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Bilag 2: Klagevejledning

Kystdirektoratets afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet.

Klagefristen udløber 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentliggjort på vores hjemmeside, regnes fristen dog altid fra offentliggørelsen. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Klageberettigede er, jf. naturbeskyttelseslovens § 86:

- adressaten for afgørelsen
- ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører
- offentlige myndigheder
- en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker
- lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen
- landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø
- landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige, rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Der klages via Klageportalen, der kan findes på www.naevneneshus.dk, eller alternativt på www.borger.dk og www.virk.dk. Der logges ind med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Betaling foregår via Klageportalen.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 88, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven.

Bilag 3: Udpegningsgrundlag for Natura 2000-område nr. 127, Sydfynske Øhav

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 111		
Naturtyper:	Sandbanke (1110)	Vadeflade (1140)
	Lagune* (1150)	Bugt (1160)
	Rev (1170)	Strandvold med enårige planter (1210)
	Strandvold med flerårige planter (1220)	Kystklint/klippe (1230)
	Enårig strandengsvegetation (1310)	Strandeng (1330)
	Forklit (2110)	Hvid klit (2120)
	Grå/grøn klit* (2130)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnållalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Tørt kalksandsoverdrev* (6120)	Kalkoverdrev* (6210)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Urtebræmme (6430)	Avneknippemose* (7210)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på muld (9130)	Ege-blandskov (9160)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Skævn vindelsnegl (1014)	Sumpvindelsnegl (1016)
	Klokkefrø (1188)	Stor vandsalamander (1166)

Naturtyper og arter, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. Tal i parentes henviser til de talkoder, som benyttes for naturtyper og arter fra habitatdirektivets bilag 1 og 2. * angiver, at der er tale om en prioriteret naturtype. Udpegningsgrundlag for habitatområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 71		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Knopsvane (T)
	Sangsvane (T)	Blisgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Troldand (T)
	Bjergand (T)	Edderfugl (T)
	Hvinand (T)	Toppet skallesluger (T)
	Havørn (TY)	Rørhøg (Y)
	Engsnarre (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishøne (T)	Klyde (Y)
	Almindelig ryle (Y)	Brushane (Y)
	Sorthovedet måge (Y)	Dværgterne (Y)
	Splitterne (Y)	Fjordterne (Y)
	Havterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Fugle, der udgør det gældende udpegningsgrundlag for Natura 2000-området. I parenteserne står "T" for trækfugl og "Y" for ynglefugl. Udpegningsgrundlag for fuglebeskyttelsesområder er blevet revideret som beskrevet i basisanalysen.

(fra [Natura 2000-planen 2022-27](#))